College van Gedeputeerde Staten
statenbrief

Aan Provinciale Staten

DATUM	14-2-2019	REFERENTIE	Sarel Tempelman
ONS NUMMER	81E3392F	DOORKIESNUMMER	06-57557474
NUMMER PS	Voer “nummer PS” in.	E-MAILADRES	sarel.tempelman@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	Notitie: Observaties over toerisme	PORTEFEUILLEHOUDER	van den Berg

Onderwerp Statenbrief: Ontwikkelingen in toerisme

Voorgestelde behandeling: ter informatie

Geachte dames en heren,

Inleiding
De verwachting is dat de toeristisch recreatieve druk in de provincie Utrecht in de komende jaren verder toeneemt. Dat levert vraagstukken op over hoe we de toeristische druk in de komende jaren duurzaam gaan accommoderen. In het huidige beleid wordt spreiding van toerisme al benoemd en in de uitvoering van beleid komt er steeds meer nadruk te liggen op het managen van toeristenstromen. Daarover gaat de bijgevoegde notitie. Deze brief licht verder het onderwerp mobiliteit en toerisme uit en gaat in op de verdere accentverschuivingen in het beleid die wenselijk zijn vanuit de vrijetijdssector. De ontwikkelingen die geschetst worden in deze brief en de bijgevoegde notitie zijn geen heroverweging van het huidige beleid aangaande toerisme maar vormen wel input voor de omgevingsvisie.

Aanleiding en voorgeschiedenis
In het huidige toeristische beleid van de provincie Utrecht staat het herkenbaar positioneren en meer bezoek aantrekken via o.a. het spreidingsbeleid van NBTC Holland Marketing centraal. Het toerisme in Nederland en ook in de provincie Utrecht groeit sterk. Langzamerhand komt er daardoor steeds meer aandacht voor het management van toerisme.
Toerisme is als onderdeel niet meegenomen in de Ruimtelijke Economische Strategie Utrecht (RESU). Zoals u opmerkte bij de behandeling van de RESU (5 november jl.) heeft toerisme wel degelijk impact op de economie. In de vergadering van 5 november jl. hebben wij toegezegd u een nota te sturen over toerisme waarin ook het onderwerp mobiliteit en toerisme wordt behandeld.

Essentie / samenvatting:
Het toerisme is in de provincie Utrecht in de afgelopen jaren sterk gegroeid en de verwachting is dat deze groei in de komende jaren verder doorzet. In algemene zin kan worden gesteld dat het toerisme in de provincie harder is gegroeid dan in de rest van Nederland. Het relatieve belang van toerisme voor de economie neemt door de forse groei ook steeds verder toe.
De groei biedt kansen voor o.a. de economie en werkgelegenheid. In de toeristische sector zijn veel banen, zowel voltijdsbanen als deeltijdsbanen voor diverse groepen van de beroepsbevolking. Daarnaast draagt toerisme bij aan een hoog voorzieningenniveau.

De sterke groei zorgt er wel voor dat we in toenemende mate nadenken over hoe we toerismestromen kunnen managen, uit gesprekken met de toeristische sector komt het volgende naar voren:

Toerisme staat net als andere economische sectoren ten dienste van het welzijn van de inwoners van de provincie en is geen doel op zich. Groei is prima, maar de balans tussen bezoekdruk en bewoners dient in de gaten te worden gehouden. Verder constateert men dat de druk van toerisme ongelijk is verdeeld over de provincie. In de steden is het druk, terwijl dat in sommige regio's nog minder het geval is.
Specifiek dient ook aandacht te zijn voor het onderdeel mobiliteit. Het vervoerssysteem is beperkt ingericht om de (buitenlandse) bezoeker te faciliteren. Er is daarnaast nog werk te doen om de meer perifere gebieden te ontsluiten.

Steeds meer verschuift de focus van de uitvoering van het beleid door de groei en de wensen van de sector van het toerisme naar onderstaande accenten, die samengevat kunnen worden in de woorden van promotie naar management:

- Bredere focus op productontwikkeling om er voor te zorgen dat gebieden of thema's zo ontwikkeld worden dat zij aantrekkelijk worden voor specifieke (buitenlandse) bezoekers.
- Focus op spreiding en verlenging van bezoekduur binnen de provincie. De steden hebben een interessant aanbod voor bezoekers en de regio's hebben dat ook. Een verbonden aanbod dat op de juiste manier kenbaar gemaakt wordt aan de consument kan er voor zorgen dat bezoekers naast de grotere steden juist ook naar de regio's en kleinere steden en dorpen gaan.
- Focus op de kwaliteitstoerist. Toerisme kan zorgen voor overlast. Daarom is het belangrijk om bij productontwikkeling en marketing die toerist voor ogen te hebben die goed past bij het profiel en de bewoners van de provincie. Dat zijn over het algemeen bezoekers met een wat ruimere bestedingsruimte, maar ook zakelijke gasten.
- Om de toenemende bezoekstromen op een goede manier te faciliteren is het belangrijk om aandacht te hebben voor mobiliteit. Voor bezoekers uit het buitenland is ons OV-systeem met verschillende modaliteiten niet altijd makkelijk te doorgronden. Het is belangrijk om te investeren in oplossingen die de verschillende vormen van mobiliteit in de beleving van de bezoeker beter op elkaar laten aansluiten, zodat het vertrouwen in het OV-systeem en daaraan gekoppeld het gebruik toeneemt. Tevens is het belangrijk om er voor te zorgen dat de toeristische attracties in de meer perifere gebieden beter bereikbaar worden gemaakt. Specifiek dient er aandacht te zijn voor het vraagstuk van de "last mile". Er zijn slimme oplossingen nodig om juist het laatste stukje, zogezegd van treinstation tot voordeur, beter te faciliteren. Passend bij het profiel van de provincie 'gezond stedelijk leven', de relatief beperkte afstanden in de provincie en de goede fietsinfrastructuur is de fiets als vervoersmodaliteit daarbij uitdrukkelijk in beeld.
- Essentiele randvoorwaarde om bovenstaande in gang te zetten en te monitoren is meer en nieuw inzicht in de consument, bijvoorbeeld over de wijze waarop we de toerist het beste kunnen bereiken en hoe zij zich verplaatst.

Deze uitdagingen waar de toeristische sector voor staat overstijgen de spanwijdte van de individuele steden en regio's. Daarom is verdere en meer structurele samenwerking tussen vooral uitvoeringsorganisaties zoals de city- en regiomarketingorganisaties wenselijk.

Meetbaar / beoogd beleidseffect
Zorgdragen voor duurzame groei van toerisme, waarvan de hele provincie profiteert.

Wettelijke grondslag
Artikel 105 en 143, tweede lid, van de Provinciewet.

Financiële consequenties
Vooralsnog zijn er geen financiële consequenties verbonden aan de observaties zoals weergegeven in de notitie en deze brief. De financiële consequenties zullen verder gestalte krijgen in de uitwerking van het nieuwe coalitieakkoord waar toerisme mogelijk onderdeel van is.

Vervolgprocedure / voortgang
Eind oktober jl. is een eerste sessie geweest met Statenleden over de herijking van het toerisme- en recreatiebeleid. In maart 2019 is het de bedoeling om tijdens "de Recreatietafel", het reguliere halfjaarlijkse overleg met o.a. de bestuurders van gemeenten, input op te halen voor mogelijk nieuw beleid. Op diverse manieren consulteren we ook de toeristisch recreatieve ondernemers om input op te halen voor mogelijk nieuw beleid.

De constateringen in de bijgevoegde notitie nemen we ook mee in de afwegingen. Nadrukkelijk is het van belang om te bezien welke ruimtelijke impact toerisme en recreatie hebben zodat dit op een goede manier gezwaluwstaart kan worden in de omgevingsvisie.
Tezamen met een evaluatie van de huidige visie en agenda leidt dat in het najaar van 2019 tot een aantal richtingen die we graag met u willen bespreken.

Concreet voorliggende vraag aan Statencommissie / Provinciale Staten
Kennisnemen van de notitie “Observaties over toerisme” en de uitleg daarbij in deze brief.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

De voorzitter,
De secretaris,